

Begrippen ontward?

Dr. Lineke Verkooijen
13 juni 2018

Even voorstellen

Lineke Verkooijen:

Lector klantenperspectief in ondersteuning en zorg

Windesheim Flevoland te Almere

Oermodel (www.oermodel.nl)

Klanten = gebruikers van welzijn- en zorg-activiteiten in de rol van afnemer van een dienst (tevens cliënt, patiënt etc)

Vraag aan mij

1. betekenis van begrippen met 'zelf' of 'eigen' erin
en
2. wat is het werk van de wijkverpleegkundige in relatie tot deze
begrippen?

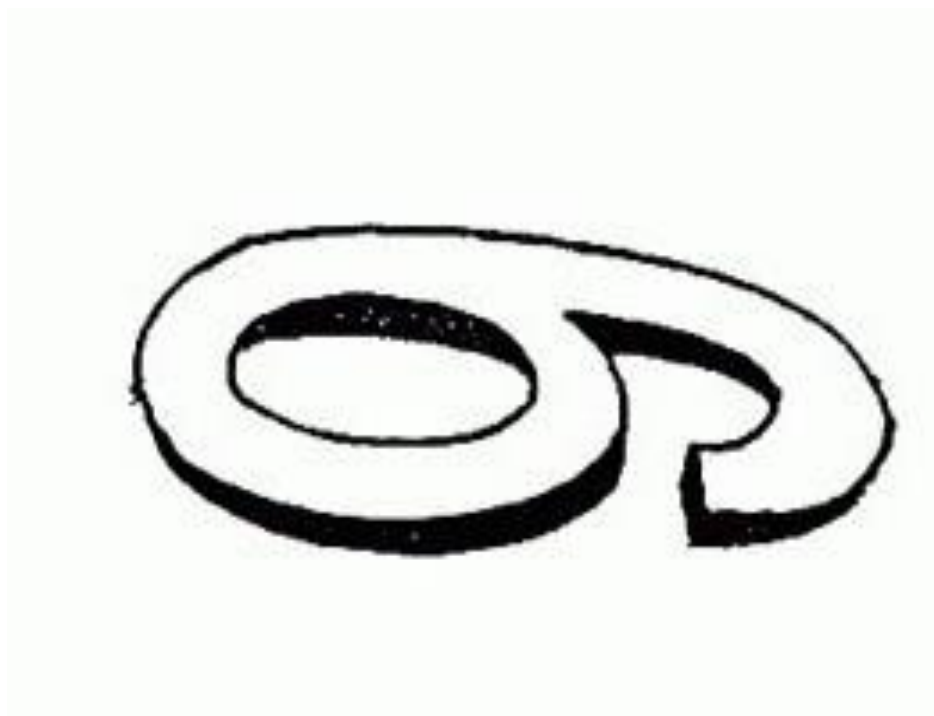

Vragen aan u (3)

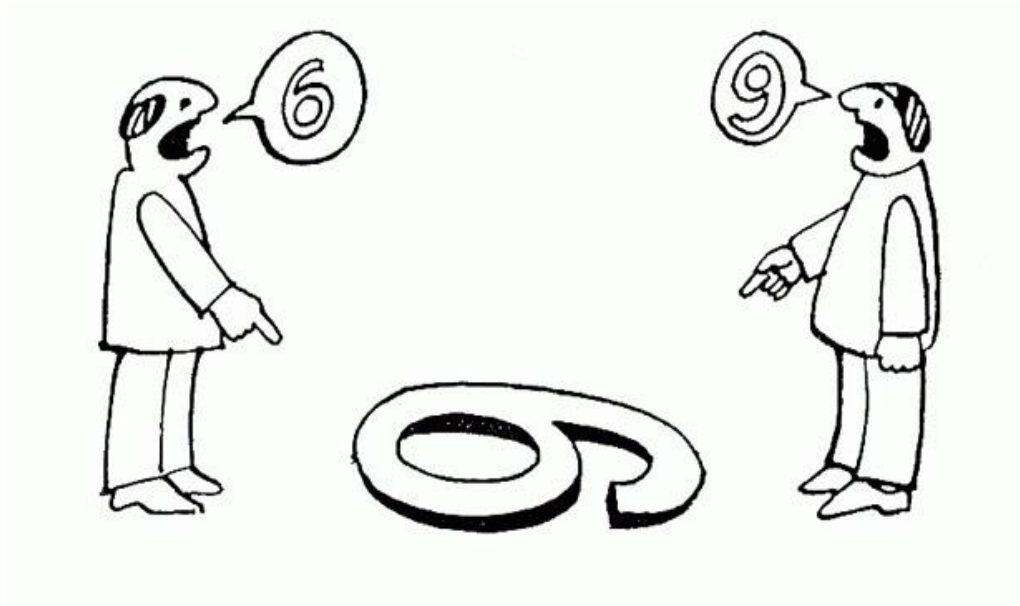
1. Buurman/buurvrouw vertellen over: *Waarom gekozen voor deze sessie?*
2. Wat had u altijd al willen weten over welk begrip?
(per 2-3 personen 1 kaartje)

Wat ziet u?

Twée perspectieven

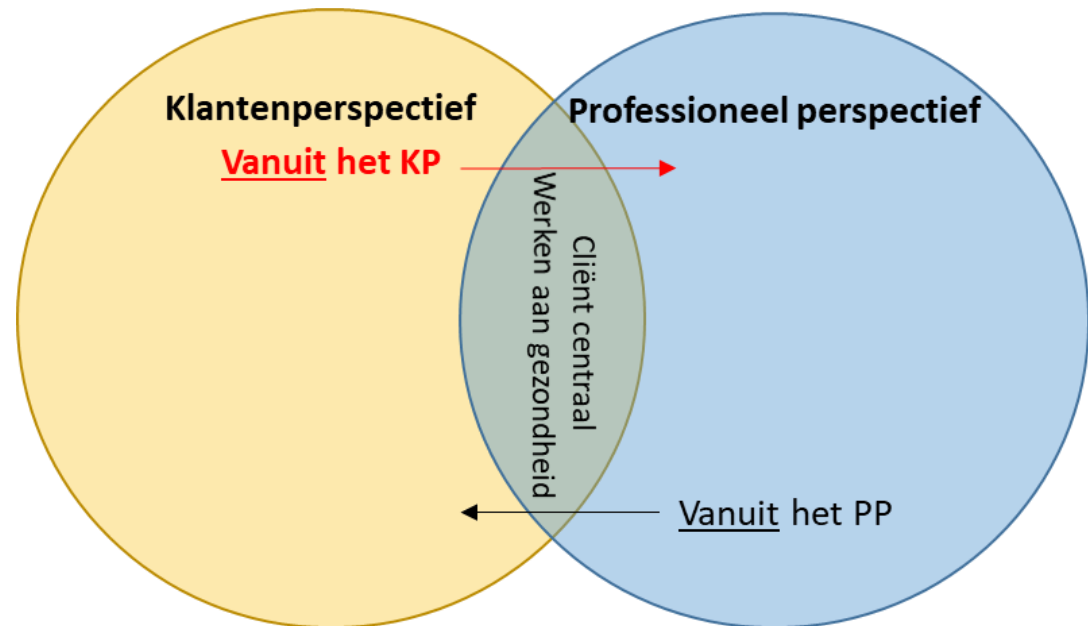

Twée perspectieven in de zorg

Klantenperspectief en professioneel perspectief

Geeft verschillende opvattingen op termen als:

- zelfredzaamheid
- zelfmanagement
- samenredzaamheid
- regie
- eigen regie
- zelfregie
- eigen regievoering
- eigen kracht
- zelfbeschikking

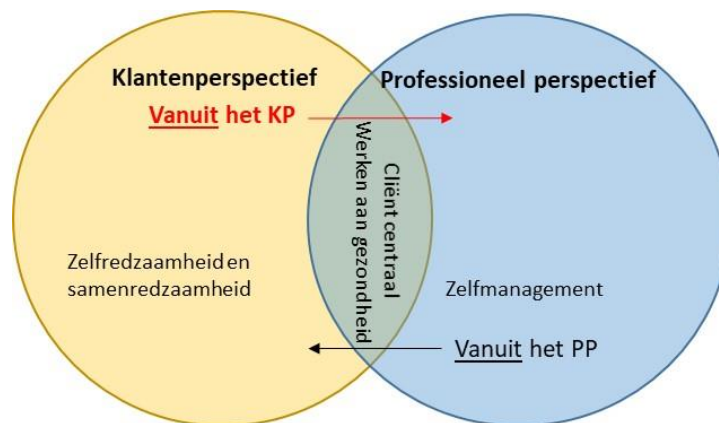

De eerste drie / zelf doen

Zelfredzaamheid = het individuele vermogen om handelingen die mensen in het gewone leven verrichten, zelfstandig te kunnen doen.

Samenredzaamheid = het collectieve vermogen om handelingen te kunnen doen, die mensen in het gewone leven zonder professionele inmenging verrichten.

Zelfmanagement = het zodanig omgaan met de chronische aandoening (*symptomen, behandeling, lichamelijke en sociale consequenties en bijbehorende aanpassingen in leefstijl*) dat de aandoening optimaal wordt ingepast in het leven; er is sprake van overdracht van kennis en kunde van de professional naar de cliënt

Voorbeelden

- Een wijkverpleegkundige leert een inwoner hoe zij zelf de steunkous kan aandoen met een Steve. Waar is het werk van deze wijkverpleegkundige op gericht? Zelfredzaamheid, samenredzaamheid of zelfmanagement?
- Een cliënt van een wijkverpleegkundige kan niet zelf in bed komen. Haar man helpt haar elke avond. Hier is sprake van een beperking in: zelfredzaamheid, samenredzaamheid of zelfmanagement?

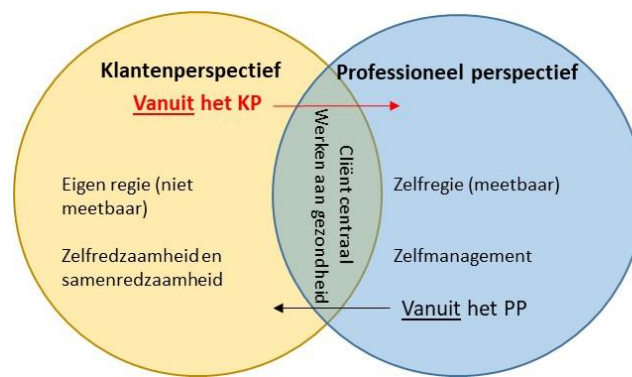

De volgende drie / zelf bepalen

Regie is beheer/leiding over iets met de verantwoording die daar uit voortkomt

Zelfregie is het vermogen om het stuur in handen te hebben en te houden (Gerard Donker). (meetbaar)

Eigen regie betekent dat je alle beslissingen over je leven zelf kunt nemen. Eigen regie gaat dus veel verder dan alleen de zorg. Het gaat erom dat mensen hun leven kunnen leiden zoals zij dat willen en dat de zorg daarop aansluit (Eline Saers, 2011). (niet meetbaar)

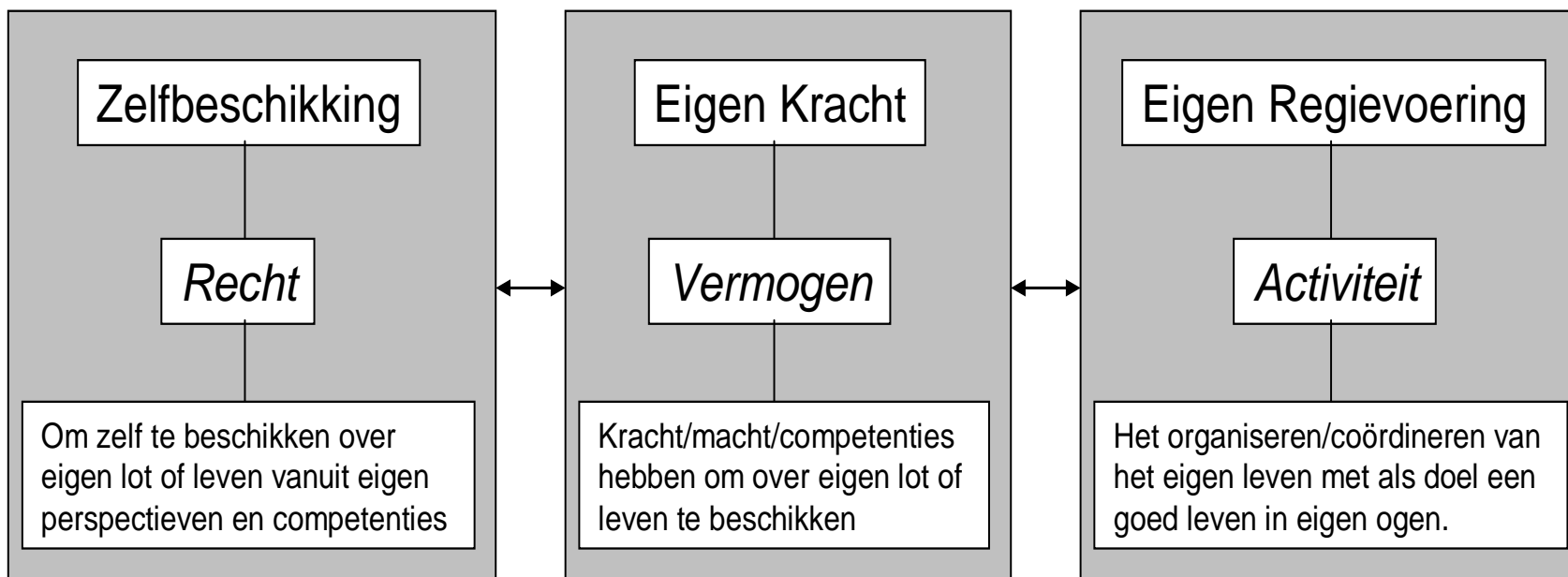

Voorbeelden

- Een cliënt wil vandaag een nette broek in plaats van een legging aan. Dat is een hele lastige klus, maar de wijkverpleegkundige doet het toch. Bij welk begrip past het gedrag van de wijkverpleegkundige? Regie, zelfregie of eigen regie van de cliënt?
- Een cliënt geeft aan zelf te willen bepalen wanneer ze dood wil als de pijn te heftig wordt. De professional reageert met de vraag of er alles aan gedaan is om de pijn te verzachten en adviseert contact op te nemen met bijvoorbeeld het Algemeen Maatschappelijk Werk om te zoeken naar de eigen kracht in het omgaan met het lijden. Bij welk begrip past het gedrag van de professional? Regie, zelfregie of eigen regie van de cliënt?

De laatste drie / eigen leven

Voorbeelden

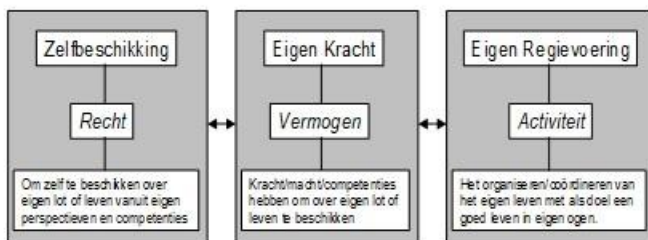
- Een jongen met een licht verstandelijke en een zware lichamelijke beperking woont sinds 7 jaar in een appartement dat door een zorgorganisatie wordt gehuurd en aan hem wordt doorverhuurd. De organisatie wil de zorg verplaatsen naar een andere locatie, maar de jongen wil niet verhuizen. Wat zorgt er vooral voor dat de verhuizing niet door gaat? Zelfbeschikking, eigen kracht of eigen regievoering?
- Hij maakt duidelijk een eigen keuze. Keuzes maken is kerngedrag van: zelfbeschikking, eigen kracht of eigen regievoering?

Samenhang

Missie wijkverpleegkundige: het realiseren, verbeteren en/of in stand houden van de gezondheid van inwoners (individueel en collectief) van een wijk/gebied.

- Gezondheid als het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven (Huber, 2014).
- Gezondheid als vermogen om met beperkingen en/of ziekte een goed leven in eigen ogen te leven (Verkooijen, 2006).

Zelfredzaamheid als het individuele vermogen om handelingen die mensen in het gewone leven verrichten, zelfstandig te kunnen doen.

Samenredzaamheid als het collectieve vermogen om handelingen die mensen in het gewone leven verrichten, zonder professionele inmenging te kunnen doen.

Zelfmanagement als het zodanig omgaan met de chronische aandoening (symptomen, behandeling, lichamelijke en sociale consequenties en bijbehorende aanpassingen in leefstijl) dat de aandoening optimaal wordt ingepast in het leven.

Twée opdrachten als professional

1. Professional is gericht op verbetering en/of in stand houden van (PP) **(meetbaar vermogen)**:

- A. Zelfregie
- B. Zelfmanagement
- C. (Zelfredzaamheid)
- D. (Samenredzaamheid)
- E. (Eigen kracht)

2. Professional is zelf niet onnodig belemmerend op (KP) **(het is zoals het is, niet meetbaar)**:

- A. Eigen regie(voering) (eigen kracht en zelfbeschikkingsrecht)
- B. Zelfredzaamheid
- C. Samenredzaamheid

Zijn ze ontward?

